

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 2Tos/70/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4322010550
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 08. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Formel Kováčová, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4322010550.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lenky Formel Kováčovej, PhD. a sudkyň JUDr. Ľubomíry Kubáňovej a JUDr. Ľubici Libantovej Medveckej, PhD., v trestnej veci odsúdeného F. M., pre prečin krádeže podľa § 212 odsek 1 písmeno g/, odsek 2 písmeno b/ Trestného zákona, o sťažnosti odsúdeného F. M., proti uzneseniu Okresného súdu Levice zo dňa 13. 7. 2022 sp. zn. 4Pp/20/2022, na neverejnom zasadnutí konanom v Nitre dňa 24. 8. 2022, takto

rozhodol:

Podľa § 193 odsek 1 písmeno c/ Trestného poriadku sa sťažnosť odsúdeného F. M. z a m i e t a, pretože nie je dôvodná.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením Okresný súd Levice (ďalej len súd I. stupňa) podľa § 66 ods. 1 písm. a/, ods. 2 Tr. zák. zamietol žiadosť odsúdeného F. M. (ďalej aj ako „odsúdený“) o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu trestným rozkazom Okresného súdu Malacky sp. zn. 0T/77/2021 zo dňa 23. 8. 2021 v trvaní 8 mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Súd I. stupňa vo svojom rozhodnutí konštatoval, že odsúdený podal návrh na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu vyššie uvedeným rozhodnutím, ktorý odôvodnil tým, že počas výkonu trestu si plní svoje povinnosti, nebol disciplinárne potrestaný, po prepustení z výkonu trestu má zabezpečené zamestnanie, o čom predložil aj čestné prehlásenie konateľa spoločnosti a je pripravený zaradiť sa do riadneho života.

Z hodnotiacej správy Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Želiezovce vyplýva, že v súčasnej dobe vykonáva trest odňatia slobody uložený mu trestným rozkazom Okresným súdom Malacky pod sp. zn. 0T/77/2021 v trvaní 8 mesiacov za prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. g/, ods. 2 písm. b/ Tr. zák., ktorý vykonáva od 26. 6. 2022 a predpokladaný koniec trestu má 22. 2. 2023. Predtým vykonával trest odňatia slobody uložený mu trestným rozkazom Okresného súdu Malacky sp. zn. 0T/78/2021 zo dňa 30. 8. 2021 v trvaní 10 mesiacov pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. g/, ods. 2 písm. b/ Tr. zák.. Lehota na podanie návrhu na podmiennečné prepustenie uplynula odsúdenému dňa 22. 5. 2022.

Do výkonu trestu odňatia slobody bol odsúdený dodaný dňa 30. 8. 2021 do ÚVV a ÚVTOS Bratislava, kde bolo jeho správanie a vystupovanie na požadovanej úrovni. Disciplinárne odmenený ani potrestaný nebol. Do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Želiezovce bol premiestnený dňa 7. 12. 2021 a bol umiestnený do diferenciačnej skupiny „C“. Ústavný poriadok dodržiava, správanie a vystupovanie je na požadovanej úrovni, plní príkazy a pokyny príslušníkov zboru. Pracovne zaradený nebol z dôvodu nedostatku pre neho vhodných pracovných príležitostí. Disciplinárne odmenený ani potrestaný nebol. Vzhľadom k pozitívnemu postojú k plneniu povinností bol dňa 23. 2. 2022 umiestnený do diferenciačnej skupiny „B“. Stanovené ciele programu zaobchádzania sa u odsúdeného plnia priebežne vo všetkých oblastiach. V oblasti edukácie sú ciele zaobchádzania zamerané na zapájanie odsúdeného do aktivít pedagogického pôsobenia formou individuálnych pohovorov, prednášok s protidrogovou tematikou a do uvedených aktivít sa zapája. Správanie a

vystupovanie odsúdeného je doposiaľ na požadovanej úrovni, príkazy a nariadenia príslušníkov zboru plní. Voľný čas trávi sledovaním televíznych programov, čítaním časopisov a hraním spoločenských hier. O kultúrno-osvetové podujatia realizované v rámci kultúrno-osvetovej činnosti prejavuje záujem. Zapája sa však do činností súvisiacich so všeobecným rozvojom osobnosti odsúdeného zameraných na udržiavanie čistoty ubytovacích priestorov. Písomný kontakt udržiava s rodičmi a súrodencami. Riziko recidívy trestnej činnosti je stredné a resocializačná prognóza je menej priaznivá.

Podľa záveru hodnotenia riaditeľa ústavu odsúdený čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody a neodporúča jeho podmienené prepustenie.

Z nariadenia výkonu trestu Okresného súdu Malacky sp. zn. OT/77/2021 zo dňa 23. 8. 2021 vyplýva, že odsúdenému bol nariadený výkon trestu odňatia slobody v trvaní 8 mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia uložený mu trestným rozkazom pod sp. zn. OT/77/2021 zo dňa 23. 8. 2021, do ktorého mu bola započítaná doba zadržania od 19. 8. 2021 do 23. 8. 2021. Z nariadenia výkonu trestu Okresného súdu Malacky sp. zn. OT/78/2021 zo dňa 30. 8. 2021 vyplýva, že odsúdenému bol nariadený výkon trestu odňatia slobody v trvaní 10 mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia tiež mu uložený trestným rozkazom pod sp. zn. OT/78/2021 zo dňa 23. 8. 2021, do ktorého mu bola započítaná doba zadržania od 23. 8. 2021 do 30. 8. 2021.

Z odpisu registra trestov vyplýva, že bol doposiaľ 16-krát súdne trestaný, z toho v dvoch prípadoch bol odsúdený cudzozemským súdom. V prevažnej väčšine bol odsúdený za majetkovú trestnú činnosť a boli mu ukladané nepodmienené tresty odňatia slobody.

Súd I. stupňa uviedol, že odsúdený splnil formálnu podmienku na podmienené prepustenie vykonaním polovice súčtu pomerných častí uložených nepodmienených trestov. Súčasne uviedol, že nespĺnil ani jednu z materiálnych podmienok pre podmienené prepustenie, keď nepreukázal v dostatočnej miere vo výkone trestu svoje polepšenie a súčasne nespĺnil druhú materiálnu podmienku, že možno od neho očakávať, že povedie riadny život. V tomto smere poukázal najmä na jeho resocializačnú prognózu, ktorá sa javí byť menej priaznivá a riziko recidívy stredné a na jeho viacnásobné odsúdenia na nepodmienené tresty odňatia slobody za majetkovú trestnú činnosť, ktoré sa zjavne minuli účinkom, keďže odsúdený opätovne páchal trestnú činnosť. Okrem toho poukázal na skutočnosť, že z pripojených spisov Okresného súdu Malacky zistil, že dňa 23. 8. 2021 bol odsúdený v tzv. superrýchlom konaní pre prečin krádeže na nepodmienený trest odňatia slobody, pričom mu bol poskytnutý čas pred nástupom na výkon trestu na zabezpečenie si osobných záležitostí a už dňa 26. 8. 2021 opätovne spáchal ďalší prečin krádeže identickým spôsobom, z čoho vyplýva, že je špeciálnym recidivistom, má sklony k páchaniu trestnej činnosti, nerešpektuje zákony a preto je potrebné na zabránenie páchania ďalšej trestnej činnosti dokončiť jeho prevýchovu vykonaním celého trestu.

Uvedené uznesenie, ihneď po jeho vyhlásení, sťažnosťou napadol odsúdený, ktorú písomne odôvodnil tým, že splnil podmienky na podmienené prepustenie, riadil sa ústavným poriadkom, zúčastňoval sa na akciách, brigádoval, nebol disciplinárne potrestaný a hodnotenie ústavu mal pozitívne. Nikdy nedostal možnosť podmieneného prepustenia. Napriek tomu, že bol viackrát odsúdený, tresty si odpykal a je to minulosť, pričom prisľúbil sa ihneď zamestnať a postarať sa o rodinu.

Krajský súd v Nitre, ako nadriadený súd, na základe riadne a včas podanej sťažnosti oprávnenou osobou podľa § 192 ods. 1 písm. a/, písm. b/ Tr. por., preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť a konanie predchádzajúce tomuto výroku a dospel k záveru, že sťažnosť nie je dôvodná.

Podľa § 66 ods. 1 Tr. zák., súd môže odsúdeného podmienené prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmieneného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieneného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmieneného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieneného trestu odňatia slobody,

c) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmieneného trestu odňatia slobody alebo

rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Podľa § 66 ods. 2 Tr. zák., pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Po preskúmaní spisového materiálu nadriadený súd zistil, že odsúdený sa v podanom návrhu na podmiennečné prepustenie domáhal prepustenia z výkonu postupne nariadeného trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený trestným rozkazom Okresného súdu Malacky sp. zn. OT/77/2021 zo dňa 23. 8. 2021 v trvaní 8 mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, ktorý nastúpil dňa 26. 6. 2022, bezprostredne potom ako vykonal trestu mu uložený Okresným súdom Malacky pod sp. zn. OT/78/2021 v trvaní 10 mesiacov. Lehota na podanie žiadosti o podmiennečné prepustenie mu tak uplynula dňa 22. 5. 2022 a predpokladaný koniec v súčasnosti vykonávaného trestu je 22. 2. 2023.

Vo všeobecnosti možno konštatovať k inštitútu podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody, že toto je jedným z prostriedkov, ktoré umožňujú zmiernenie uloženého trestu odňatia slobody skrátením priamych účinkov jeho výkonu. Ide o výchovný prostriedok trestného práva, avšak jeho podstata netkvie v tom, aby za dobré správanie, príp. dobrú prácu vo výkone trestu bol odsúdený automaticky prepustený po odpykaní zákonom stanovenej doby. Podmiennečné prepustenie je opodstatnené len vtedy, ak vzhľadom na účel trestu a ďalšie okolnosti existuje odôvodnený predpoklad, že odsúdený bude aj na slobode viesť riadny život a že pre spoločnosť nie je u neho príliš vysoké riziko recidívy (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. IV. ÚS 53/2008, zo 14. februára 2008, publikované v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 87/2008). Z uvedeného je zrejme, že na podmiennečné prepustenie nie je právny nárok.

Ustanovenie § 66 ods. 1 Tr. zák. ustanovuje jednu formálnu a dve materiálne podmienky, ktoré musia byť kumulatívne (súčasne) splnené, aby mohlo dôjsť k rozhodnutiu o podmiennečnom prepustení.

Formálnou podmienkou je vykonanie požadovanej časti trestu. Nadriadený súd sa v predmetnej veci plne stotožnil s názorom súdu I. stupňa, uvádzaným v odôvodnení napadnutého uznesenia, že odsúdený splnil formálnu podmienku na podmiennečné prepustenie vykonaním polovice postupne nariadených trestov.

Krajský súd však nesúhlasí so závermi súdu I. stupňa, že odsúdený nesplnil ani jednu z materiálnych podmienok na podmiennečné prepustenie, ktorými sú preukázanie polepšenia počas doterajšieho výkonu trestu a prognóza očakávania vedenia riadneho života.

Krajský súd dospel k záveru, že odsúdený splnil jednu materiálnu podmienku, keď svojím správaním sa vo výkone trestu odňatia slobody preukázal polepšenie, poukazujúc najmä na hodnotenie ústavu, z ktorého vyplýva, že dodržiava ústavný poriadok, plní príkazy a pokyny, zapája sa do aktivít v ústave, stanovené ciele programu zaobchádzania sa u neho plnia priebežne vo všetkých oblastiach, disciplinárne potrestaný nebol a počas výkonu trestu bol premiestnený z diferenciačnej skupiny „C“ do diferenciačnej skupiny „B“. Splnenie tejto podmienky sa posudzuje od momentu začatia výkonu trestu odňatia slobody do momentu rozhodovania o žiadosti o podmiennečné prepustenie a je nutné reflektovať na celý priebeh doterajšieho výkonu trestu. Tiež treba vziať do úvahy, ako sa postupne odsúdený správal vo výkone trestu a posúdiť, či jeho správanie vykazuje problematické rysy, alebo je stabilizované.

Vzhľadom na vyššie uvedené kladné hodnotenie ústavu na výkon trestu odňatia slobody na odsúdeného, krajský súd konštatuje, že u neho došlo k prevýchovnému efektu, aj keď iba čiastočnému, avšak možno badať jeho polepšenie a iba sama skutočnosť, že si nevytvoril podmienky na disciplinárnu odmenu nemožno tvrdiť, že by nesplnil materiálnu podmienku spočívajúcu v preukázaní polepšenia sa vo výkone trestu.

Pokiaľ ide o tretiu podmienku (resp. druhú materiálnu podmienku) na podmiennečné prepustenie, ktorou je prognóza očakávania vedenia riadneho života, už z povahy veci je zrejme, že ide len o odhad - prognózu zo strany súdu smerom do budúcnosti, pri zohľadnení všetkých aktuálnych informácií, ktoré má o odsúdenom k dispozícii o rozhodovaní o žiadosti. Za „vedenie riadneho života“ možno

považovať určitý minimálny rámec, v ktorom spoločnosť požaduje od každého občana, aby sa vyvaroval páchania trestnej činnosti, príp. priestupkov. Uvedená prognóza je vo väčšine prípadov konštatovaná na základe poznania charakteristík a špecifik odsúdeného, t.j. z jeho sociálneho zázemia, zamestnania, udržiavania kontaktov s rodinou, jeho trestnej minulosti, závažnosti aktuálneho odsúdenia a počet jeho podmienených prepustení v minulosti.

Krajský súd sa na základe vyššie uvedeného stotožňuje so závermi súdu I. stupňa v tom, že u odsúdeného nebolo doposiaľ preukázané splnenie druhej materiálnej podmienky, že sa môže od neho dôvodne očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život v súlade s právnymi, morálnymi a etickými normami spoločnosti, kde nadriadený súd objektívne posudzoval všetky okolnosti súvisiace s osobou odsúdeného, jeho osobné a charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám, celý doterajší život, povahu a charakter trestnej činnosti, pre ktorú je vo výkone trestu, na množstvo spáchaných skutkov a tiež na to, či sa zbavil všetkých záporných vlastností a sklonov, ktoré ho viedli k trestnej činnosti, pre ktorú bol odsúdený.

V tejto súvislosti je nutné poukázať na to, že z odpisu z registra trestov vyplýva, že odsúdený bol v minulosti 16-krát súdne trestaný (z odsúdení, na ktoré je možné prihliadať), pričom sa dopúšťal výlučne majetkovej trestnej činnosti (trestného činu krádeže) v relatívne krátkych časových obdobiach za sebou. Prevažne mu boli ukladané nepodmienečné tresty odňatia slobody a napriek ich výkonu sa opätovne dopustil ďalších protiprávných konaní, za ktoré bol odsúdený, a to aj mimo územia Slovenskej republiky. V tejto súvislosti krajský súd zdôrazňuje, že od roku 2009 bol v podstate každý rok odsúdený pre majetkovú trestnú činnosť a vždy krátko po vykonaní predchádzajúceho nepodmienečného trestu sa opakovane dopustil rovnakej trestnej činnosti. Preto správne súd I. stupňa zdôraznil, že v prípade odsúdeného ide o špeciálneho recidivistu, u ktorého nemožno konštatovať dôvodný predpoklad jeho riadneho zaradenia sa do bežného života a súčasne, že by aj čiastočne vykonaný trest postačoval na jeho nápravu.

Nadriadený súd prihliadol aj na záver hodnotenia Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Želiezovce, z ktorého vyplýva, že riziko sociálneho zlyhania je v strednom stupni a resocializačná prognóza je menej priaznivá.

Sumarizujúc vyššie konštatované tvrdenia, krajský súd zhodne ako súd I. stupňa zo všetkých vyššie uvedených skutočností zistil, že v prípade odsúdeného napriek jeho správaniu v ústave ešte nemožno konštatovať, že si dôsledne uvedomil následky svojho konania a trest, ktorý aktuálne vykonáva, mal na neho dostatočný prevýchočný vplyv a zaručil by do budúcnosti riadne vedenie života.

Vyhodnotiac komplexne osobnosť odsúdeného, nie je dostatočná záruka, že by odsúdený po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody, viedol riadny život, a to ani s ohľadom na ním proklamovaný prísľub zamestnať sa. Nadriadený súd súčasne zistil, že vzhľadom na sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti a charakter trestnej činnosti, pre ktorú je teraz vo výkone trestu ako i skutočnosť, že u neho ide o opakované páchanie rovnakej trestnej činnosti v krátkom časovom slede za sebou, nie sú splnené podmienky na jeho podmienené prepustenie ani pri prípadnom súčasnom uložení skúšobnej doby s probačným dohľadom nad jeho správaním. Navyše aj riaditeľ ústavu neodporučil jeho podmienené prepustenie, ktoré stanovisko je tiež nevyhnutné brať na zreteľ.

Odsúdený z vyššie uvedených dôvodov očakávanie, že výkon trestu mal na neho dostatočný výchovný charakter a bude sa vyhýbať protiprávnemu konaniu v civilnom živote doposiaľ nepreukázal.

Okrem uvedeného krajský súd konštatuje, že u viacnásobných recidivistov, ktorí sa opakovane dopúšťajú závažnej alebo druhovo totožnej trestnej činnosti, ich osobnostné narušenie poskytuje iba veľmi slabé záruky, že by sa v budúcnosti trestnej činnosti nedopustili.

K sťažnostným námietkam odsúdeného, že doposiaľ vykonaný trest mal prevýchočný účinok a je dostatočným ponaučením a má záujem po prepustení z výkonu trestu sa zaradiť do normálneho života a pracovať, krajský súd konštatuje, že pri svojom rozhodovaní zohľadnil okrem počtu odsúdení aj všetky vyššie uvedené kritériá, teda jeho postoj k trestnej činnosti, spôsob jeho predchádzajúceho života a opakované páchanie rovnakej trestnej činnosti, čo nesvedčí tomu, že by na jeho nápravu postačoval doterajší čiastočný výkon postupne uložených trestov.

Krajský súd v Nitre súčasne zistil, že súd I. stupňa venoval dostatočnú pozornosť všetkým dôležitým okolnostiam, pričom rozhodol vecne správne a v súlade so zákonom, keď zamietol návrh odsúdeného F. M. na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, i keď nesprávne konštatoval, že nespĺnil prvú materiálnu podmienku spočívajúcu v preukázaní polepšenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.